

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 г 11/2021
19.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, судија: Гордана Комненић, одређена годишњим распоредом послова на основу одредбе члана 7.став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у поступку по приговору предлагача АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Милашиновић, адвокат из ..., ради убрзавања поступка, након испитног поступка, донео је дана 19.05.2021. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, приговор предлагача АА из ... и ББ из ..., за убрзавање поступка у предмету Врховног касационог суда Рев 4217/2019.

Образложење

Предлагачи су, дана 09.04.2021. године, поднели Врховном касационом суду, приговор ради убрзавања поступка, у предмету Врховног касационог суда Рев 4217/2019, по ревизији изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1773/18 од 09.04.2019. године, у ком су предложили да Врховни касациони суд утврди повреду њиховог права права на суђење у разумном року, као тужених у том поступку, те да поступајућем већу наложи хитно доношење одлуке по ревизији. У приговору су указали да се ради о предмету по тужби из 2012.године, коме треба дати приоритет у решавању у односу на "млађе" предмете, као и да предлагачи нису допринели дугом трајању поступка.

Одлучујући о приговору, на основу чланова 7. став 9, 10. и 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15), Врховни касациони суд је нашао да је приговор предлагача неоснован.

Након спроведеног испитног поступка утврђено је да је предмет Рев 4217/19 Врховном касационом суду достављен дана 15.10.2019. године, а да је судији известиоцу предат дана 25.10.2019. године и да веће није донело одлуку о ревизији коју су тужени изјавили против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1773/18 од 09.04.2019. године.

Из извештаја судије известиоца утврђене су чињенице које су битне за одлуку о приговору и то:

- Тужилца ВВ из ... је поднела тужбу Првом основном суду у Београду, у предмету П 4474/12, дана 29.02.2012. године, против туженог АА из ..., ради поделе брачне имовине. Тужба је тужилци враћена на допуну дана 05.03.2012. године, па је

она, поступајући по налогу суда, тужбу допунила и исту вратила суду дана 29.03.2012. године. Предмет спора је чинидба - захтев тужиље да јој тужени преда појединачно наведене покретне ствари, као и да јој на име 1/2 уложених средстава у адаптацију стана, ограде на плацу и куповина плаца, исплати износ од 20.000 евра, у динарској противвредности.

- Тужени је суду одговор на тужбу доставио дана 11.05.2012. године, тако што је признао тужбени захтев тужиље у односу на покретне ствари, док је у погледу траженог износа од 20.000 евра у динарској противвредности, истакао приговор недостатка пасивне легитимације.

- По пријему одговора на тужбу, првостепени суд је прво рочиште заказао и одржао дана 12.10.2012. године, тако што је донео решење о извођењу доказа саслушањем парничних странака и сведока ГГ, на околност тужиљиног доприноса изградњи предметне непокретности.

- Наредно рочиште заказано је и одржано дана 10.12.2012. године, тако што је изведен доказ саслушањем наведеног сведока и парничних странака, те је наложено тужиљи да у року од 15 дана предложи личност вештака коме ће бити поверено извођење доказа вештачењем. Тужиља је по том налогу поступила поднеском од 24.12.2012. године.

- Наредно рочиште првостепени суд је заказао и одржао дана 01.02.2013. године, тако што је на том рочишту одређено извођење доказа вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, на околност доприноса тужиље, односно уложених средстава у адаптацију куће, ограде на плацу и куповине плаца. По уплати предујма за вештачење, првостепени суд је, дана 25.03.2013. године, решењем, вештачење поверио судском вештаку Бојани Вукадиновић из

- Судски вештак је налаз и мишљење суду доставио дана 25.06.2013. године.

- Тужени је на налаз вештака уложио примедбе поднеском од 15.08.2013. године, који је вештаку достављен на изјашњење. Поднеском од 02.12.2013. године, судски вештак се писмено изјаснила о примедбама туженог.

- Наредно рочиште првостепени суд је заказао и одржао дана 28.05.2014. године, а два наредна рочишта заказана за 06.10. и 10.12.2014. године, нису одржана због штрајка адвоката.

- Поднеском од 13.10.2014. године тужиља је преиначила тужбу тако што је уз постојећи истакла и захтев да јој тужени преда шиваћу машину "...". Тужени није дао пристанак на преиначење тужбе, како се изјаснио у поднеску од 27.11.2014. године.

- Наредно рочиште првостепени суд је одржао дана 10.02.2015. године и на том рочишту је саслушан судски вештак у погледу примедби на његов налаз.

- На рочишту одржаном дана 30.04.2015. године, прочитани су сви изведени докази, па је, након речи странака, главна расправа закључена.

- Пресудом П 4474/12 од 30.04.2015. године, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиље. Та пресуда је туженом достављена дана 19.06.2015. године, а тужиљи дана 22.06.2015. године.

- Тужиља је на првостепену пресуду изјавила жалбу дана 02.07.2015. године, која је пуномоћнику туженог достављена дана 16.07.2015. године. Поднеском од 17.07.2015. године, тужени је обавестио суд да неће подносити одговор на жалбу и да се предмет без одлагања достави другостепеном суду.

- Апелациони суд у Београду, као другостепени је, пресудом Гж 5316/15 од 15.12.2016. године, првостепену пресуду делимично потврдио, а делимично укинуо и у укинутом делу вратио првостепеном суду на поновно суђење.

- Предмет је првостепеном суду враћен дана 26.01.2017. године и у поновном поступку добио број П 1417/17. Пресуда другостепеног суда туженом је достављена дана 07.02.2017. године, а тужиљи дана 03.03.2017. године.

- На рочишту заказаном пред првостепеним судом дана 15.06.2017. године, тужиља је предложила закључење судског поравнања, а тужени тај предлог тужиље није прихватио. Поднесак који је тужени суду доставио дана 30.05.2017. године, тужиљи је уручен на том рочишту, па је она тражила рок за изјашњење.

- Поднеском од 26.06.2017. године тужиља је преиначила тужбу тако што је поред постојећег туженог, означила, као друготужену, ББ из Тужени се, поднеском од 24.07.2017. године, изјаснио да се противи преиначењу тужбе.

- На рочишту одржаном дана 11.09.2017. године, тужиља је остала при преиначењу тужбе, па је првостепени суд наложио да се њен поднесак од 26.06.2017. године достави ББ из ..., уз налог да се она, у року од 15 дана, изјасни да ли пристаје да ступи у парницу на месту туженог.

- Поднеском од 09.10.2017. године, ББ се изјаснила да не пристаје да ступи у ову парницу. Потом је суд, на рочишту одржаном дана 09.11.2017. године, закључио главну расправу.

- Пресудом од 09.11.2017. године, првостепени суд је дозволио преиначење тужбе и делимично усвојио тужбени захтев тужиље. Та пресуда је достављена туженима дана 05.12.2017. године. Тужени АА је изјавио жалбу против решења о трошковима садржаног у наведеној пресуди, поднеском од 18.12.2017. године. Тужиља је против првостепене пресуде жалбу изјавила дана 17.02.2018. године. Првостепена пресуда и жалба првотуженог су тужиљи достављени дана 13.02.2018. године.

- Апелациони суд у Београду је, као другостепени, након отварања расправе и једног одржаног рочишта дана 09.04.2019. године, пресудом Гж 1773/18 од 09.04.2019. године, укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, тако што је тужбени захтев тужиље делимично усвојио а делимично одбио.

- Предмет је првостепеном суду враћен дана 06.05.2017. године који је другостепену пресуду доставио парничним странкама дана 24.05.2019. године.

- Против пресуде другостепеног суда тужени су изјавили ревизију дана 14.06.2019. године, па је предмет достављен Врховном касационом суду, дана 15.10.2109.године.

- Судија известилац се изјаснила да ће, имајући у виду сложеност предмета спора, предмет изнети на већање до краја јуна 2021. године.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Устав Републике Србије, у одредби члана 32. став 1, прописује је да свако има право да му независтан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку, у одредби члана 10. став 1., прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Конвенција за заштиту људских права и основних слобода ("Сл.лист СЦГ – Међународни уговори бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, ("Службени гласник РС – Међународни уговори" бр. 12/2010 и 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука.

Разматрајући извештај судије известиоца, те применом цитираних одредби релевантног права на конкретан случај, Врховни касациони суд је закључио да предлагачима није повређено право на суђење у разумном року и да је њихов приговор неоснован.

Предлагачи су у овом конкретном поступку тужени у имовинско правно спору у ком они не остварују било каква права, него се бране од истакнутог имовинско-правног захтева тужиље.

Време трајања поступка је битно мерило за примену стандарда заштите права на суђење у разумном року, па је Европски суд за људска права, кроз своју праксу,

односно одлуке, утврдио време трајања суђења у различитим инстанцама. Оквирни рок трајања судског поступка је институционални, јер његова примена зависи од околности сваког појединачног случаја. У конкретном случају, поступак је правноснажно окончан за седам година и нешто више од месец дана (од тужбе поднете суду 29.02.2012. године до одлуке другостепеног суда дана 09.04.2019. године). Пред Врховним касационим судом поступак, до дана подношења приговора, траје 1 годину и шест месеци. Трајање поступка, само по себи, није довољно да, у овом случају, доведе до повреде права на суђење у разумном року.

Разумни рок је онај временски период који је оптимално потребан да се отклони правна неизвесност о постојању неког права или обавезе, односно да се отклони сумња о основаности оптужбе против неког лица. Правна сигурност је императив који захтева да суђења не трају дуже него што је реално потребно, ради отклањања правне неизвесности. Начелно посматрано, време трајања поступка представља његово укупно трајање од дана подношења иницијалног акта којим се поступак покреће, односно дана доношења акта или предузимања радње којом се поступак сматра покренутим, па до достављања правноснажне одлуке, односно одлуке донете по делотворном ванредном правном средству.

Кроз праксу Европског суда за људска права, развијени су посебни критеријуми хитности у поступцима за одређене врсте предмета, а то су нарочито: радни спорови, породични спорови, поступци ради накнаде штете за жртве саобраћајних несрећа и других несрећа, предмети који се односе на кривичне поступке и лица у притвору, предмети који се односе на полицијско насиље и предмети који су хитни због личног својства подносиоца. Критеријуми за оцену да ли су судски рокови разумни су нарочито: сложеност предмета; понашање подносиоца представке; понашање надлежних органа; значај спора за подносиоца представке. Чињенична сложеност случаја зависи од броја и природе оптужби или захтева о којима треба одлучити, броја окривљених у кривичном поступку, односно броја странака у другим судским поступцима, потребе за саслушањем већег броја сведока, потребе за обављањем једног или више различитих вештачења ради утврђивања правно релевантних чињеница, као и сложеност вештачења, обимности доказног материјала и тешкоћа у доказивању, старости догађаја из кога проистичу судски поступци и слично.

Повреда права на суђење у разумном року, по правилу, утврђује се у случају неоправданих дужих периода неактивности у раду суда, што овде није случај.

У конкретном случају, рочишта за главну расправу су редовно заказивана и одржавана тако што су извођени докази, па у том смислу није било периода неактивности суда, нити неефикасног поступања. Ради се о сложеном предмету у ком је, у првостепеном поступку, било потребно извођење доказа, како саслушањем парничних странака и сведока, тако и вештачењем, што је све допринело дужем трајању овог поступка. У другостепеном поступку, такође није било непотребног одуговлачења, нити је поступак пред тим судом трајао неразумно дуго, пошто је окончан у року нешто дужем од годину дана, након одржане расправе пред тим судом. Поступак по ванредном правном леку ће бити окончан у року који је оптималан имајући у виду све околности овог конкретног случаја.

Пошто се ради о предмету који није приоритетан, у ком би посебни критеријуми хитности налагали прекоредно решавање, при чему је предмет сложен, а предлагачи

нису указали да за њих постоји посебан значај овог спора, нити да је прекоредно поступање потребно због неког њиховог личног својства (старост, болест или слично), Врховни касациони суд налази да предлагачима није повређено право на суђење у разумном року.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 10. став 1.и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Судија
Гордана Комненић, с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења предлагачи имају право жалбе
Врховном касационом суду у року од 8 дана
од дана његовог пријема.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић